

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Serviciul contencios constituțional, recurs în interesul legii, contencios administrativ și juridic,
analiză acte normative, relații externe și comunicare

CURTEA DE APEL BRAȘOV

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE NR. 34493 / 8 OCT 2026

DOMNULE PREȘEDINTE,

Instituția Avocatul Poporului, cu sediul în str. George Vraca nr. 8, sector 1, mun. București, C.U.I. 9766550, telefon: 021-312.71.01, fax: 021-312.49.21, www.avp.ro, email: avp@avp.ro, reprezentată legal prin Avocatul Poporului, doamna Renate Weber,
în numele și pentru

, domiciliat în municipiul

județul Brașov,

, în calitate de petent, care, potrivit art. 1 alin. (3) teza finală din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare, dobândește de drept calitatea de reclamant, urmând a fi citat, în prezenta cauză, doar acesta,

în contradictoriu cu

Ministerul Educației și Cercetării, cu sediul în municipiul București, str. General Berthelot nr. 28-30, sector 1, cod poștal 010168, telefon: 021-405.63.15, email: registratura@edu.gov.ro, reprezentat legal prin domnul ministru Mihai Dimian, în calitate de pârât,

în temeiul art. 1 alin. (1) și alin. (2) și art. 15 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborat cu art. 1 alin. (3), art. 2 alin. (1) lit. i), art. 2 alin. (2), art. 8 alin. (1), art. 11 alin. (1) și (3), art. 13 și art. 18 alin. (1)-(3) din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare, cu dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituție, art. 2 alin. (2), art. 6 alin. (2) și alin. (6) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, art. 108 alin. (1), alin. (11) lit. b) și alin. (17¹) lit. e) din Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar, în forma în vigoare la data de 10.05.2025, art. 4 alin. (1), art. 6 alin. (1) lit. b), art. 16 alin. (11) și (16) și art. 24 din Metodologia-cadru de acordare a burselor, aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 5518/2024, formulăm prezenta

CERERE DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ

prin care solicităm ca prin hotărârea pe care o veți pronunța să admiteți acțiunea astfel cum a fost formulată și, în consecință:

- să constatați refuzul pârâtului de a-și realiza atribuțiile legale privind acordarea bursei de excelență olimpică II petentului, prevăzute de art. 108 alin. (1), alin. (11) lit. b) și alin. (17¹) lit. c) din Legea nr. 198/2023, în forma în vigoare la data de 10.05.2025, coroborate cu art. 4 alin. (1) și art. 24 alin. (5) din Metodologia-cadru de acordare a burselor, aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 5518/2024;

- să dispuneți obligarea pârâtului la recunoașterea dreptului petentului la bursa de excelență olimpică II aferentă anului școlar 2025-2026, ca urmare a obținerii Premiului I la etapa națională a Olimpiadei Naționale Corale, desfășurată la Timișoara în perioada 08-10.05.2025, de către Corul „Transilvania” al Liceului Vocațional de Muzică „Tudor Ciortea” Brașov, din componența căruia petentul a făcut parte;

- să dispuneți obligarea pârâtului la plata către petent a sumei reprezentând contravaloarea bursei de excelență olimpică II aferente anului școlar 2025-2026, în cuantumul lunar stabilit prin art. 108 alin. (17¹) lit. e) din Legea nr. 198/2023, în forma în vigoare la data de 10.05.2025, inclusiv prin alocarea sumelor necesare și dispunerea plății prin unitate de învățământ, respectiv Liceul Vocațional de Muzică „Tudor Ciortea” Brașov, actualizată cu rata inflației la data plății, precum și la plata dobânzii legale penalizatoare calculate de la data scadenței fiecărei sume lunare și până la data plății efective, având în vedere următoarele

MOTIVE:

I. Scurt istoric al situației de fapt

Prin petiția înregistrată cu nr. **16299/27.04.2026** la Biroul Teritorial Brașov al instituției Avocatul Poporului, domnul _____ a sesizat instituția Avocatul Poporului în privința unei posibile încălcări a art. 16 și art. 49 din Constituția României, privind principiul egalității în drepturi și protecția copiilor și a tinerilor.

În fapt, din conținutul petiției adresate și din înscrisurile depuse ulterior rezultă că domnul _____

_____ a fost, în anul școlar 2024-2025, elev în clasa a XI-a, iar în anul școlar 2025-2026, elev în clasa a XII-a a Liceului Vocațional de Muzică „Tudor Ciortea” din Brașov, cursuri de zi, și, în calitate de corist, a făcut parte din componența corului liceului, *Corul „Transilvania”*, conform adeverinței nr. **3555/22.09.2026** eliberate de unitatea de învățământ.

Astfel, în anul școlar 2024-2025, și anume, în perioada 08-10.05.2025, petentul a participat în cadrul Corului „Transilvania” la etapa națională a Olimpiadei Naționale Corale, desfășurată la Timișoara, unde corul a obținut *Premiul I*, certificat prin diploma eliberată de Ministerul Educației și Cercetării nr. **4578/10.05.2025**. Olimpiada Corală figurează în „Lista olimpiadelor școlare ce se vor organiza și desfășura în anul școlar 2024-2025, pentru elevii din învățământul secundar”, prevăzută în Anexa nr. 2 la Ordinul ministrului educației și cercetării nr.3025/14.01.2025 la cap. I, secțiunea „Arte”, poziția 4. Anterior, la data de 04.04.2025, Corul „Transilvania” obținuse Premiul I, cu punctajul 100, la etapa zonală a aceleiași olimpiade, desfășurată la Miercurea Ciuc.

Potrivit tabelului nominal al Corului „Transilvania”, regăsit la Anexa 2 la Regulamentul Olimpiadei Naționale Corale, aprobat cu nr. **24605/30.01.2025**, din echipa de 40 de coriști care a câștigat premiul au făcut parte atât 11 elevi ai liceului în an terminal (clasa a XII-a), cât și 29 de elevi din clase inferioare (clasele a IX-a – a XI-a), petentul figurând la poziția nr. 22, clasa a XI-a.

În anul școlar 2024-2025, petentul a promovat clasa a XI-a la toate disciplinele, cu media generală anuală 9,77 și media 10 la purtare, și nu a avut absențe nemotivate, astfel cum reiese din adeverința nr. **3556/22.09.2026** și foaia matricolă înregistrată cu nr. **3558/22.09.2026**, eliberate de către unitatea de învățământ.

Întrucât la acel moment erau în vigoare prevederile art. 108 din Legea nr. 198/2023 privind învățământul preuniversitar, respectiv cele ale Metodologiei-cadru din 2024 de acordare a burselor, aprobate prin Ordinul ministrului educației nr. 5518/2024, colegii din clasa a XII-a ai elevului _____ au beneficiat de prevederile art. 6 alin. (1) lit. b) din această Metodologie, urmând ca el și ceilalți colegi să beneficieze de bursa de excelență olimpică odată cu începerea următorului an școlar. Cu toate acestea, ca urmare a intrării în vigoare a art. LV din Legea nr. 141/2025 privind unele măsuri fiscal-bugetare, art. 108 din Legea nr. 198/2023 a fost abrogat, iar prin intrarea în vigoare în data de 05.09.2025 a Hotărârii de Guvern nr. 732/2025 pentru aprobarea Metodologiei-cadru de acordare a burselor și cuantumul acestora, Ordinul nr. 5518/2024 a fost abrogat, bursa de excelență olimpică nemaifiind reglementată. Aceste reglementări s-au aplicat și situațiilor care inițial s-au încadrat pe prevederile legale anterioare, așa cum este și situația prezentată de către petent.

Referitor la acordarea bursei în anul școlar 2025-2026, petentul a precizat că, la începutul acestui an școlar, nu a formulat o cerere individuală de acordare a bursei de excelență olimpică, întrucât demersul pentru toți coriștii se făcea deodată, pentru întregul cor, iar, constatând că nu se întâmplă nimic în acest sens, la sfârșitul lunii noiembrie s-a prezentat la conducerea unității de învățământ, unde a aflat că această bursă nu se mai acordă.

II. Demersurile și constatările Avocatului Poporului ca urmare a controlului realizat în cauză

Având în vedere aspectele semnalate de către petent, în temeiul art. 59 alin. (2) din Constituție, coroborat cu dispozițiile art. 4 din Legea nr. 35/1997, republicată, instituția Avocatul Poporului s-a adresat Ministerului Educației și Cercetării, prin adresa nr. **16299/25.05.2026**, solicitând să fie luate măsurile necesare pentru soluționarea situației create.

În urma acestui demers, prin adresa nr. **816/04.08.2026** a Direcției Generale Juridice și Relația cu Parlamentul și Partenerii Sociali, înregistrată la Biroul Teritorial Brașov al instituției Avocatul Poporului cu nr. **29552/04.08.2026**, Ministerul Educației și Cercetării a precizat următoarele:

- elevii din sistemul de învățământ preuniversitar de stat beneficiază de burse de merit, sociale, tehnologice și burse pentru mamele minore reintegrate într-o unitate de învățământ, potrivit dispozițiilor art. 108¹ din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare, și ale Hotărârii de Guvern nr. 732/2025 pentru aprobarea Metodologiei-cadru de acordare a burselor și cuantumul acestora, publicată în Monitorul Oficial nr. 823 din 5 septembrie 2025, valabilă pentru anul școlar 2025-2026;

- în acest an școlar se acordă burse de merit doar pentru rezultate la învățătură, „pentru maximum 15% din efectivele de elevi ale fiecărei clase de gimnaziu și liceu dintr-o unitate de învățământ preuniversitar, care au medii generale pe anul școlar anterior mai mari sau egale cu 9,00”, conform prevederilor art. 8 alin. (1) din H.G. nr. 732/2025;

- elevii din anii terminali au beneficiat de burse de excelență olimpică în anul școlar care s-a încheiat la 31 august 2025, în baza prevederilor O.M.E. nr. 5518/2024 privind aprobarea Metodologiei-cadru de acordare a burselor, valabil pentru anul școlar 2024-2025, care menționa la art. 6 că „*prin excepție, elevii din ultimul an de studii liceale primesc un premiu în cuantum egal cu valoarea cumulată a bursei pentru un an școlar*”;

- potrivit dispozițiilor art. 2 din H.G. nr. 732/2025, „*la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă Ordinul ministrului educației nr. 5.518/2024 privind aprobarea Metodologiei-cadru de acordare a burselor*”, care a fost valabil pentru anul școlar 2024-2025;

- având în vedere precizările anterioare, **elevul nu poate beneficia de bursă de excelență olimpică II, întrucât nici în Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare, și nici în Metodologia-cadru de acordare a burselor, care se aplică în acest an școlar, nu mai există acest tip de burse;**

- bursele sociale reprezintă un drept constituțional, potrivit Constituției României, care precizează la art. 32 alin. (4) că „*statul acordă burse sociale de studii copiilor și tinerilor proveniți din familii defavorizate și celor instituționalizați, în condițiile legii*”, fără a face referire și la alte tipuri de burse.

Prin urmare, în pofida demersurilor instituției Avocatului Poporului, pârâtul a refuzat acordarea bursei de excelență olimpică petentului, fără a proceda la soluționarea favorabilă a cererii formulate de către acesta.

În raport de situația de fapt prezentată, ca urmare a controlului realizat în cauză, **față de refuzul Ministerului Educației și Cercetării de a-și realiza atribuțiile legale privind acordarea bursei de excelență olimpică, apreciem că sunt incidente prevederile art. 1 alin. (3) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.**

III. Argumentele de drept aduse în susținerea cererii de chemare în judecată, formulate de către Avocatul Poporului, în numele și pentru petentul

Potrivit art. 1 alin. (3) teza I din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, „*Avocatul Poporului, în urma controlului realizat, potrivit legii sale organice, dacă apreciază că ilegalitatea actului sau refuzul autorității administrative de a-și realiza atribuțiile legale nu poate fi înlăturat decât prin justiție, poate sesiza instanța competentă de contencios administrativ de la domiciliul petentului*”.

În drept, atribuțiile legale ale pârâtului în materia burselor de excelență olimpică rezultă din dispozițiile art. 108 alin. (1) din Legea nr. 198/2023, în forma în vigoare la data de 10.05.2025, potrivit căreia elevii de la cursurile cu frecvență de zi din învățământul preuniversitar de stat obligatoriu beneficiază de burse, iar metodologia-cadru de acordare a acestora se aprobă prin ordin al ministrului educației, precum și din dispozițiile Metodologiei-cadru aprobate prin Ordinul ministrului educației nr. 5518/2024. Astfel, potrivit art. 4 alin. (1) din Metodologia-cadru, „*Bursele pentru elevii din învățământul preuniversitar de stat se asigură din bugetul Ministerului Educației (...)*”. De asemenea, conform art. 24 alin. (2) din aceeași Metodologie, inspectoratele școlare transmit Ministerului Educației, lunar, sumele estimate pentru plata burselor, precum și numărul de beneficiari pe categorii de burse, în vederea efectuării deschiderilor de credite bugetare. Totodată, potrivit art. 24 alin. (5) din același act, „*Ministerul Educației, pe baza solicitărilor primite, cu încadrarea în bugetul aprobat și în limitele de credite bugetare lunare aprobate, efectuează deschiderile de credite bugetare*”. Totodată, potrivit art. 3 din Ordinul ministrului educației nr. 5518/2024, direcțiile generale de specialitate ale pârâtului, alături de inspectoratele școlare și de unitățile de învățământ, duceau la îndeplinire prevederile acestuia. Rezultă că pârâtul este autoritatea publică ce asigură finanțarea burselor și care, potrivit legii în vigoare la data nașterii dreptului, avea obligația de a aloca sumele necesare plății bursei de excelență olimpică II cuvenite petentului pentru anul școlar 2025-2026. Unitățile de învățământ aveau exclusiv rolul de a efectua plata din sumele alocate de pârât.

Prin petiția nr. 16299/27.04.2026, domnul _____ și-a exprimat nemulțumirea cu privire la faptul că nu a primit bursă de excelență olimpică, deși colegii săi din anul terminal, membri ai Corului „*Transilvania*” alături de care a obținut Premiul I la Olimpiada Națională Corală, au beneficiat de premiul în cuantum egal cu valoarea cumulată a bursei pentru un an școlar. Prin adresa de răspuns nr. 29552/04.08.2026, Ministerul Educației și Cercetării a refuzat să își exercite atribuțiile legale mai sus arătate în privința petentului, arătând expres că „*elevul nu poate beneficia de bursă de excelență olimpică II*”.

Refuzul pârâtului nu este întemeiat pe neîndeplinirea vreunei condiții de eligibilitate, ci exclusiv pe aplicarea legii noi unei situații juridice consumate sub imperiul legii vechi, fiind, astfel, lipsit de temei legal. Pentru aceleași considerente, prin adresa nr. 29552/04.08.2026, pârâtul și-a exprimat explicit, cu exces de putere, voința de a nu rezolva cererea petentului în sensul acordării bursei de excelență olimpică II, conduită care constituie, totodată, un refuz nejustificat, în sensul art. 2 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, asimilat actului administrativ potrivit art. 2 alin. (2) din aceeași lege.

Din susținerile petentului formulate prin petiția nr. 35608/23.09.2026, reiese că, la începutul anului școlar 2025-2026, demersul pentru acordarea bursei de excelență olimpică se făcea pentru întregul colectiv al corului, motiv pentru care acesta nu a mai depus o cerere la nivel individual.

Această împrejurare nu afectează însă existența dreptului. Cererea prevăzută de art. 6 alin. (2) din Metodologia-cadru, ce urma a fi depusă în primele 25 de zile calendaristice de la începerea cursurilor anului școlar următor, constituia o formalitate de punere în plată a bursei, iar nu o condiție a nașterii dreptului, care, potrivit art. 108 alin. (11) lit. b) din Legea nr. 198/2023, în vigoare la data de 10.05.2025, se năștea din obținerea distincției. Începerea anului școlar următor avea valoarea unui termen suspensiv, ce amâna exclusiv exigibilitatea dreptului, iar nu existența acestuia, astfel încât dreptul dobândit de petent subzistă și se impune a fi recunoscut.

Dreptul pretins de petent nu își are izvorul exclusiv în Metodologia-cadru aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 5518/2024, ci chiar în lege. Potrivit art. 108 alin. (11) lit. b) din Legea nr. 198/2023, în forma în vigoare la data de 10.05.2025, „*bursa de excelență olimpică II se acordă elevilor care obțin distincții, respectiv premiile I, II și III la olimpiadele școlare naționale organizate și finanțate de Ministerul Educației. Bursele de excelență olimpică II se acordă lunar elevilor de gimnaziu și liceu, pe întreaga durată a anului școlar următor obținerii distincției. Prin excepție, elevii din ultimul an de studii liceale primesc un premiu în quantum egal cu valoarea cumulată a bursei pentru un an școlar*”, dispoziție reluată de art. 6 alin. (1) lit. b) din Metodologie, care precizează că premiul se acordă și elevilor care beneficiau deja de alte burse.

Astfel, se poate observa că petentul îndeplinea toate aceste condiții la data obținerii distincției:

- era elev la cursurile de zi ale unei unități de învățământ liceal de stat;
- Olimpiada Corală este o olimpiadă școlară națională, cuprinsă în Anexa nr. 2 la Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 3025/14.01.2025, organizată de Ministerul Educației și Cercetării, care a eliberat diploma nr.4578/10.05.2025;

- a obținut Premiul I la etapa națională, în calitate de membru al Corului „Transilvania”, participarea sa nominală fiind atestată prin tabelul nominal al corului și prin adeverința nr. 3555/22.09.2026.

Totodată, petentul îndeplinea și condiția prevăzută de art. 16 alin. (11) din Metodologia-cadru, potrivit căruia bursa de excelență se acordă „*sub condiția ca elevul beneficiar să fie promovat la toate disciplinele și să fi obținut media 10 la purtare sau calificativul «foarte bine» la purtare la finalul anului școlar anterior*”, întrucât a promovat clasa a XI-a la toate disciplinele, cu media 10 la purtare. Potrivit art. 16 alin. (16) din Metodologia-cadru, „*rezultatele la olimpiade/competiții/concursuri/campionate în baza cărora se acordă burse de excelență olimpică I și II și burse de merit sunt cele obținute de elevi în anul școlar anterior*”, astfel încât distincția obținută în anul școlar 2024-2025 conferea dreptul la bursă pentru anul școlar 2025-2026.

Mai mult, la acea dată legiuitorul stabilise deja, în mod expres, quantumul bursei de excelență olimpică II pentru anul școlar 2025-2026. Astfel, prin art. L pct. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 156/2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1334 din 31 decembrie 2024, la art. 108 din Legea nr. 198/2023 a fost introdus alin. (17¹), potrivit căruia „*Prin excepție de la prevederile alin. (17), pentru anul școlar 2025-2026, quantumul lunar al bursei de excelență olimpică I/internațională și II/națională este diferențiat în funcție de nivelul distincției obținute, după cum urmează: (...) e) bursa de excelență olimpică II/națională este în quantum de 700 lei/lună*”.

Rezultă că, la data obținerii distincției, legea însăși determina beneficiarii, constând în elevii premiați la olimpiadele școlare naționale, faptul generator, reprezentat de obținerea premiului, perioada, determinată de anul școlar următor, respectiv 2025-2026, și quantumul, de 700 lei/lună. Metodologia-cadru mai sus indicată reglementa exclusiv procedura de acordare. Prin urmare, petentul nu este titularul unei simple vocații, dependente de menținerea în vigoare a unui act administrativ normativ, ci al unei creanțe determinate prin lege sub toate elementele sale.

Ulterior, prin art. LV din Legea nr. 141/2025 privind unele măsuri fiscal-bugetare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 699 din 25 iulie 2025, s-a prevăzut că „*Articolul 108¹ din Legea nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare, intră în vigoare la data de 1 septembrie 2025, data la care se abrogă art. 108 din același act normativ*”, iar art. 108¹ alin. (2) din Legea nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare, prevede că bursele care se acordă elevilor din sistemul de învățământ preuniversitar de stat sunt bursa de merit, bursa socială și bursa tehnologică. Prin art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 732/2025 pentru aprobarea Metodologiei-cadru de acordare a bursei și quantumul acestora, în vigoare de la 05.09.2025, a fost abrogat Ordinul ministrului educației nr. 5518/2024 privind aprobarea Metodologiei-cadru de acordare a bursei, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 677 din 15 iulie 2024, cu modificările ulterioare.

Nici Legea nr. 141/2025, cu modificările și completările ulterioare, nici Hotărârea Guvernului nr. 732/2025, și nici Metodologia-cadru aprobată prin aceasta nu conțin vreo dispoziție tranzitorie referitoare la drepturile

generate de distincțiile obținute în anul școlar 2024-2025 și nici nu prevăd că noile reglementări s-ar aplica acestor situații.

Rezultă, așadar, că faptul juridic generator al dreptului invocat de petent constând în obținerea Premiului I la etapa națională a Olimpiadei Naționale Corale s-a produs în întregime la data de 10.05.2025, sub imperiul reglementării anterioare, în timp ce abrogarea art. 108 din Legea nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare, a operat la data de 01.09.2025, iar abrogarea Ordinului ministrului educației nr. 5518/2024 a operat la data de 05.09.2025.

Din perspectiva regulilor de aplicare a legii în timp, doctrina¹ distinge între actele, faptele și situațiile juridice consumate la data intrării în vigoare a legii noi (*facta praeterita*), ce scapă acțiunii acesteia, situațiile juridice în curs de formare, modificare sau stingere, precum și efectele viitoare ale situațiilor trecute (*facta pendencia*), respectiv actele, faptele și situațiile juridice care se produc după intrarea în vigoare a legii noi (*facta futura*). Aplicarea legii noi unor *facta praeterita* are caracter retroactiv și este interzisă de art. 15 alin. (2) din Constituție.

Obținerea Premiului I la etapa națională a Olimpiadei Naționale Corale constituie un fapt juridic instantaneu, produs și consumat integral la data de 10.05.2025. Faptele juridice instantanee sunt supuse legii în vigoare la momentul producerii lor (*tempus regit factum*), iar dacă această lege le atașează un anumit efect juridic, legea nouă nu îl poate suprima fără a retroactiva. Situația juridică a petentului constituie, așadar, *factum praeteritum*, iar nu *factum pendens*: la data de 01.09.2025 nu mai rămânea de îndeplinit vreun element constitutiv al dreptului, ci exclusiv executarea acestuia, prin plata lunară.

Chiar și din perspectiva teoriei aplicării imediate a legii noi, suprimarea efectelor viitoare ale unei situații juridice trecute reprezintă cel puțin o retroactivitate parțială, iar art. 15 alin. (2) din Constituție nu distinge între retroactivitatea totală și cea parțială, interzicând orice formă a acesteia.

În același sens, art. 6 alin. (6) din Codul civil, normă de drept comun potrivit art. 2 alin. (2) din același cod, permite aplicarea legii noi efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării sale în vigoare exclusiv în cazurile limitativ enumerate, respectiv, starea și capacitatea persoanelor, căsătoria, filiația, adopția, obligația legală de întreținere, raporturile de proprietate și de vecinătate. Fiind o excepție, dispoziția este de strictă interpretare (*exceptio est strictissimae interpretationis*). În afara acestor cazuri operează principiul supraviețuirii legii vechi, consacrat de art. 6 alin. (2) din Codul civil, potrivit căruia faptele juridice produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data producerii lor. Or, ceea ce s-a consumat sub imperiul legii vechi nu mai poate fi desființat de legea nouă (*quod factum, infectum fieri nequit*).

Faptul că dreptul se naște din obținerea distincției, iar nu din începerea anului școlar următor, rezultă chiar din structura art. 108 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 198/2023, în forma în vigoare la data de 10.05.2025. Pentru aceeași distincție, legea acorda elevilor din ultimul an de studii, imediat, „un premiu în cuantum egal cu valoarea cumulată a bursei pentru un an școlar”. Dacă dreptul s-ar fi născut abia la începutul anului școlar următor și numai în măsura menținerii cadrului normativ, această plată anticipată nu ar fi fost posibilă. Anul școlar următor constituie, așadar, doar unitatea de măsură a cuantumului și calendarul plății, iar nu o condiție a nașterii dreptului. **Diferența dintre elevii din anii terminali și ceilalți elevi premiați privea exclusiv modalitatea de plată, respectiv integrală sau eșalonată lunar, a unuia și aceluiași drept.**

În acest context, devine incident principiul constituțional al neretroactivității legii, consacrat la art. 15 alin. (2) din Constituție. Aplicarea noilor prevederi legale unor situații juridice născute anterior intrării lor în vigoare, așa cum este situația petentului, contravine, așadar, principiului constituțional al neretroactivității legii, precum și principiului securității raporturilor juridice și protecției încrederii legitime a beneficiarului unui drept, întrucât petentul a dobândit dreptul la bursa de excelență olimpică în temeiul cadrului normativ aplicabil la data obținerii distincției și avea o așteptare legitimă privind acordarea acesteia pe durata anului școlar următor, în cuantumul stabilit prin lege.

În acest sens, se poate reține și faptul că principiul drepturilor câștigate, consacrat de jurisprudența Curții Constituționale a României și de normele europene, garantează faptul că drepturile stabilite legal și consolidat sub o lege anterioară nu pot fi afectate negativ printr-o lege ulterioară, decât în condiții excepționale și justificate. În sprijinul acestei concluzii, Curtea Constituțională a României, prin considerentele Deciziei nr. 830/2008 a arătat că „Astfel, ori de câte ori o lege nouă modifică starea legală anterioară cu privire la anumite raporturi, toate efectele susceptibile a se produce din raportul anterior, dacă s-au realizat înainte de intrarea în vigoare a legii noi, nu mai pot fi modificate ca urmare a adoptării noii reglementări, care trebuie să respecte suveranitatea legii anterioare. Legea nouă însă este aplicabilă de îndată tuturor situațiilor ce se vor constitui, se vor modifica

¹ M. Nicolae, *Drept civil. Teoria generală*, vol. I, Ed. Solomon, București, 2017, pp. 486-489.

sau se vor stinge după intrarea ei în vigoare, precum și tuturor efectelor produse de situațiile juridice formate după abrogarea legii vechi.”.

Chiar dacă s-ar aprecia că legiuitorul putea desființa bursa, suprimarea integrală, fără vreo măsură tranzitorie, a unei prestații deja determinate prin lege ca beneficiar, perioadă și cuantum, în privința unei categorii restrânse de elevi premiați în anul școlar 2024-2025, impune acestora o sarcină excesivă și disproporționată, cu atât mai mult cu cât, pentru alte prestații, potrivit Legii nr. 141/2025, cu modificările și completările ulterioare, s-a optat pentru menținerea în plată la nivelul anterior, iar nu pentru desființare.

Măsura contestată este de natură să încalce și principiul egalității în drepturi consacrat de art. 16 din Constituție, întrucât instituie un tratament juridic diferit pentru situații juridice identice, fără evaluarea performanței efectiv obținute și fără raportarea la momentul nașterii dreptului, ceea ce conduce la restrângerea nejustificată a dreptului unui elev care îndeplinea, la data obținerii distincției, toate condițiile prevăzute de reglementarea atunci în vigoare.

Neplata la termen a sumelor datorate atrage repararea integrală a prejudiciului, potrivit art.1531 și art.1535 din Codul civil. Astfel, debitorul datorează atât actualizarea sumelor cu indicele inflației, pentru păstrarea valorii reale a creanței, cât și dobânda legală penalizatoare, calculată de la scadența fiecărei sume și până la plata efectivă. Cumulul este legal, deoarece actualizarea acoperă pierderea efectivă, iar dobânda penalizatoare compensează beneficiul nerealizat, fără a reprezenta o dublă reparație. Regimul și nivelul dobânzii legale penalizatoare sunt stabilite prin Ordonanța de Guvern nr.13/2011, cu modificările și completările ulterioare.

În concluzie, având în vedere motivele expuse mai sus, **vă rugăm să admiteți cererea de chemare în judecată astfel cum a fost formulată.**

În drept, înțelegem să ne întemeiem cererea de chemare în judecată pe toate dispozițiile invocate mai sus.

Probe,

În dovedirea celor susținute în cererea de chemare în judecată, **solicităm încuviințarea administrării probei cu înscrisuri**, pe care o considerăm pertinentă, concludentă și utilă soluționării cauzei, precum și a oricărui alt mijloc de probă admis de lege, care se va dovedi ulterior necesar, util și pertinent în prezenta cauză.

În susținerea cererii, în cadrul probei cu înscrisuri, **anexăm în copie certificată, înscrisurile identificate conform opisului întocmit în acest sens.**

Totodată, în temeiul art. 13 din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, solicităm obligarea pârâtului la depunerea la dosar a **întregii documentații ce a stat la baza refuzului acordării bursei de excelență olimpică II**, inclusiv a Regulamentului Olimpiadei Naționale Corale, aprobat cu nr. 24605/30.01.2025, a documentului oficial privind rezultatele etapei naționale a Olimpiadei Naționale Corale din anul 2025, precum și a înscrisurilor din care rezultă sumele acordate, în anul școlar 2024-2025, elevilor din clasa a XII-a membri ai Corului „Transilvania”, în temeiul art. 6 alin. (1) lit. b) din Metodologia-cadru aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 5518/2024, iar, în măsura în care acestea din urmă se află în posesia unității de învățământ, solicitarea acestora de la Liceul Vocațional de Muzică „Tudor Ciortea” Brașov, cu sediul în municipiul Brașov, str. Colonel Ion Buzoianu nr. 1, în temeiul art. 298 din Codul de procedură civilă.

Solicităm judecarea prezentei cauze și în lipsă, în temeiul art. 223 alin. (3) coroborat cu art. 411 alin. (1) pct. 2 teza finală din Codul de procedură civilă.

Depunem prezenta cerere de chemare în judecată în 3 (trei) exemplare, în original, împreună cu înscrisurile anexate, în copie certificată, unul pentru instanță și restul pentru comunicare către părți.

Avocatul Poporului

Renate WEBER

DOMNULUI PREȘEDINTE AL CURȚII DE APEL BRAȘOV